

Баримт бичиг: шалгах болон хянах давтамж

Prof. Dr. Cees Th. SMIT SIBINGA
IQM Consulting, Univ. of Groningen, NL

Агуулга

- Баримт бичигт хяналт хийх чухал болох нь
- Баримт бичигт хянах, шалгах
- Баримт бичгийг хянах механизм
- Баримт бичиг түгээх

Зохистой

Ямар нэг ажлыг бичиг баримт хөтлөөгүй л бол
дууссан гэж тооцохгүй

Аxiom –

- Баримтжуулсан зүйлийг хий;
- Хийсэн зүйлээ баримтжуул,

Гэвч ..

- Баримтжуулаагүй бол юу чхийгээгүй гэж үзнэ.

Тодорхойлолт

Хянагдсан баримт бичиг

- Түгээгдсэн болон архивт хадгалж байгаа баримт бичиг нь
 - Өвөрмөц хянан шалгасан дугаартай байна
 - Эрх бүхий хүн хянасан, засаж, шинэчилсэн, баталгаажуулсан байна

Баримт бичгийн кодыг баримтжуулалтын пирамидын 4 түвшний алинд хамраах нь тодорхой байхаар босоо интервалаар дугаарлагдсан байна.

Баримт бичгийн хяналт хийх ач

ХОЛБОГДОЛ

□ Одоо мөрдөгдөж байгаа хүчинтэй баримт бичиг

- Ажлын байран дээр хүчингүй болсон буруу бичиг баримт САЗ байхын хор уршгийг авч үзэх

□ Байнгын хяналт, шинэчлэл

- Бодит байдалд одоо хийж байгаа зүйлийг тусгаагүй САЗ –ын хор уршгыг тооцож үзэх

Баримт бичигт хяналт хийх ач ХОЛБОГДОЛ

- Архивт хадгалах
 - Урьд нь хэрэглэж байгаад хүчингүй болсон САЗ – ыг дараа шаардлага гарсан үед ашиглахаар архивт хадгалана.

Хяналт хийх

- ❑ Хянаж шалгасан тохиолдолд хяналтын дугаар өгөгдөнө.
- ❑ Баримтжуулалтанд дараах зүйл тусгагдсан байна. Үүнд:
 - Өөрчлөлтийг хэн хийсэн
 - Ямар өөрчлөлт орсон
 - Яагаад өөрчлөлт хийх болсон
 - Өөрчлөлт хэзээ хийгдсэн

Хяналт хийх

- Хийгдсэн өөрчлөлтийг хэн зөвшөөрч баталсан
- Хийгдсэн өөрчлөлт бусад үйл ажиллагаа, ажилбарт нөлөө үзүүлэх эсэх

Тавигдах шаардлага (1)

- Хянагдсан баримт бичгийг хуулбарлаж болохгүй
 - Ажлын хувийг хуулбарлаж болох юм (гэхдээ зөвшөөрөлтэй, баталгаажилттайгаар)
- Тогтмол хугацаанд хянаж засварлана (хамгийн багаар жилд 1 удаа)
- Хяналт өөрчлөлт хийгээгүй ч шинэчилнэ
- Хамгийн сүүлийн баталгаажсан хувийг ажлын байран дээр байдгана

Тавигдах шаардлага (2)

- Хэрэглэж байгаад хүчингүй болсон баримт бичгийн нэг хувийг архивт хадгална
 - Хүчингүй болсон бусад бүх баримт бичгийг устгана

- Зөвшөөрөгдөөгүй өөрчлөлт хийж болохгүй

- Жижиг засвар ч гэсэн зөвшөөрөл, баталгаажилт хэрэгтэй

Баримт бичгийг хянах, шалгах үйл ажиллагаа

Чанарын менежер нь тодорхой хугацаанд бүх баримт бичгийг хянах үйл ажиллагааг тасгийн эрхлэгч нартай хамтарч зохион байгуулна.

- Хянах
- Шалгах үйл ажиллагаа
- Архивт хадгалах

Баримт бичгийн хяналт

- Баримт бичигт орсон өөрчлөлтийг эрх бүхий хүн баталгаажуулж, бүртгэсэн байна
- Тогтмол хянаж, завсарлана
 - Ажилбар заавар болгон дахин давтагдахгүй дугаартай байна
- Мастер бичиг баримт, индекс дугаар чанарын тасаг дээр хадгалагдана

Баримт бичгийн хяналт

- Чанартай холбоотой баримт бичигт дараах зүйлс орно. Үүнд:
 - Чанарын гарын авлага
 - Чанарын ажилбар, зааврын гарын авлага
 - Бичмэл зааврууд (АБТ, САЗ, ТТАЗ) ба ажлын баримт бичиг (маягт, бүртгэл)
 - Түүхий эд материалын өвөрмөц үзүүлэлт
 - Зөвшөөрөгдсөн ханган нийлүүлэгчдийн жагсаалт
 - Чухал шаардлагатай тоног төхөөрөмж, дагалдах хэрэгсэл, оношлуурын жагсаалт

Баримт бичгийн хяналт

- Байгууллага нь хянасан хянаагүй баримт бичгийг ялгадаг байна. Тухайлбал:
 - Өөр, өөр өнгийн цаасаар ялгах
 - ‘Хянагдсан хувь’ гэсэн тамга дарах

Баримт бичгийг түгээх

- Системтэй байна
- Хянагдсан баримт бичгийг (хүлээн авсан гэдгийг баримтжуулах)
- Цаг хугацаанд нь түгээх

Түгээлтийг хянах

- Түгээсэн жагсаалт
- Одоо мөрдөгдөж байгаа баримт бичгийн байршлыг бүртгэнэ
- Олгосон, хүлээн авсан нотлох баримттай байна
- Хүчингүй болсон хувийг устгаж, баримтжуулах

Баримт бичгийн байрлал

- Тасаг нэгж бүр өөрийн баримт бичгийг ажлын байран дээрээ эзэмшинэ
- Баримт бичгийн хяналтын (чанарын тасагт) хувь нь хадгалагдана

Хяналтгүй өөрчлөлтийн үр дагавар

- Хууль бус зөвшөөрөгдөөгүй гэнэтийн үйл явдал гарах
- Зөвшөөрөл, баталгаагүй технологи
- Үйл ажиллагааны хяналт алдагдана
- Үйл ажиллагаа, эцсийн үр дүнд сөргөөр нөлөөлнө
- Чанаргүй эцсийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ гарна

Гол ойлголт

- Чанартай холбоотой гол баримт бичгүүд хянагдсан байна

- Хяналтын механизм дараах зүйлсийг хамарна.
Үүнд:
 - Түгээлт
 - Хяналт, шнэчлэлт
 - Өөрчлөлт